

28 Σεπτεμβρίου 2016

Οι ασθένειες που αγνοεί η ιατρική εμφανίζονται στο πνευματικό επίπεδο (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Οι πατέρες της εκκλησίας όχι μόνο δεν αποτρέπουν τους πιστούς από το να προσφεύγουν στην ιατρική επιστήμη. Αλλά τους προτρέπουν να αναζητούν για κάθε ασθένεια τους ειδικούς γιατρούς.^[1] Ο Μέγας Βασίλειος απορρίπτει την ειδωλοποίηση της ιατρικής τέχνης και τονίζει τον πνευματικό κίνδυνο που εγκυμονεί η ανάλωση υπερβολικού κόπου στη συντήρηση της βιολογικής ζωής.

Μέσα από αυτές τις τοποθετήσεις της Χριστιανικής Πατερικής Ηθικής θα δούμε την ιατρική επιστήμη. Ο Μέγας Βασίλειος, Πατέρας και ιατρός της Εκκλησίας ορίζει μέσα από το έργο του «Όροι κατά Πλάτος»^[2], τη σχέση που έχει ο άνθρωπος με την ιατρική, που είναι και η ανθρωπολογική αρχή ότι «ο Θεός εποίησε τον άνθρωπο ευθύ», μιας και πιστεύει ότι η θεραπείας της ψυχής συνδέεται με την θεραπεία του σώματος. Η υγεία για την Εκκλησία μας είναι το πολυτιμότερο αγαθό μεν, δεν είναι αυτοσκοπός δε, εννοώντας ότι εκτός από τη σωματική υγεία, μεγάλη αξία έχει η ψυχική και η πνευματική υγεία.

Στο πνευματικό επίπεδο, κατά την ασκητική γλώσσα, εμφανίζονται οι ασθένειες τις οποίες αγνοεί η ιατρική και αυτές είναι τα παρά φύσιν πάθη, όπως επισημαίνει ο καθηγητής Καλλιακμάνης^[3], ο οποίος συνεχίζοντας λέει, «Η ιατρική ως επιστήμη είναι φυσικό να προτάσσει την αντικειμενική γνώση, η οποία έχει απόλυτο χα-ρα-κτή-ρα. Και ενώ στις άλλες λεγόμενες «θετικές επιστήμες» η πρόταξη της αντικειμενικής γνώσης δεν φαίνεται να έρχεται σε άμεση αντίθεση με το πρόσωπο, στην ιατρική, που καλείται να αντιμετωπίσει προσωπικά τους ανθρώπους, η πρόταξή της έχει άμεση επίπτωση στη σωστή θεώρηση του προσώπου. Αυτό άλ-λωστε γί-νε-ται κάποτε αι-σθητό στην ιατρική κοινότητα, και έτσι ομιλεί για προσωπική αντι-με-τώ-πιση των ασθε-νών... Η αντί-λη-ψη αυτή βρίσκεται πιο κοντά στη θεολογία της Εκ-κλη-σίας, η οποία αντι-μετωπίζει, εάν χρειασθεί, προσωποκεντρικά και εξατο-μι-κευ-μέ-να τα ποι-μα-ντικά προβλήματα των αν-θρώπων».

Κατά τον Μέγα Βασίλειο η ιατρική έχει δοθεί από τον Θεό στον άνθρωπο, μετά την πτώση, για να βοηθηθεί ο άνθρωπος στον αγώνα επιβίωσής του, απαλύνοντας τη δοκιμασία του. Ο Ιερός πατήρ θεωρεί την Ιατρική ως «τοις κάμνουσιν επικουρία». Βλέπει ολιστικά τον άνθρωπο και συνδέει σε κάθε ευκαιρία την θεραπεία της ψυχής με τη θεραπεία του σώματος.^[4] «Όταν η ιατρική χρησιμοποιείται ορθά είναι τέχνη αξιοσέβαστη. Μάλιστα μπορεί να λάβει και πνευματικό περιεχόμενο, διότι μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο σε ζωή εγκράτειας και ασκήσεως. Υπό αυτές τις συνθήκες δεν υπάρχει λόγος να την αποφεύγει κάποιος. Ιδιαίτερη μνεία κάνει ο ιερός πατήρ προς εκείνους οι οποίοι δοκιμάζονται από την ασθένεια περισσότερο από όσο αντέχουν. Για εκείνους βλέπει την ιατρική ως σημαντική βοήθεια και

καταφύγιο στις δυσκολίες. Επισημαίνει ιδιαίτερα έντονα όμως τους κινδύνους από την προσφυγή σε αυτήν. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος αφορά την ειδωλοποίηση της ιατρικής, την χρήση της η οποία αποθεώνει την σάρκα και το φρόνημά της. Σχετικοποιεί επίσης τις δυνατότητές της λέγοντας ότι η τελική θεραπεία ανήκει αποκλειστικά στον Θεό. Εισηγείται την ευχαριστιακή και δοξολογική αναφορά της ιατρικής προς τον Θεό, θεωρώντας την τυφλή εμπιστοσύνη σε αυτήν ως αφροσύνη». [5]

Στο έργο του Μεγάλου Βασιλείου η αντιμετώπιση της ασθένειας κατέχει σημαντική θέση, μιας και η ασθένεια μπορεί να έχει φυσικά αίτια ή να είναι το αποτέλεσμα μιας αμαρτίας ή να έχει δοθεί από τον Θεό ως δοκιμασία, έτσι ώστε να καλλιεργηθεί η υπομονή και η ταπεινοφροσύνη. Ο χαρακτήρας της ασθένειας έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα, κατά τον Πατέρα και συνδέεται άμεσα με την θεραπεία της. «Επικαλείται τον ορθό λόγο για την αποδοχή των ε-πί-πονων ιατρικών μεθόδων, πλην όμως δεν χρειάζονται όλες οι ασθένειες ιατρική βοήθεια». [6]

[1] Ανέστης Γ. Κασελόπουλος, *Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν. Θεολογική προσέγγιση στις προκλήσεις της βιοηθικής*, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2009, σελ.:67

[2] Μέγα Βασιλείου, *Όροι κατά Πλάτος*, ερώτησης NE´, PG 31, 1044-1052

[3] Πρωτ. Β. Καλλιακμάνη, «Βιοηθική και κοινωνική προσέγγιση των ορίων της ιατρικής», εισήγηση σε στρογγυλό τραπέζι του 23ου Ιατρικού Συνεδρίου Ενόπλων Δυνάμεων με γενικό θέμα: Δεοντολογία της Ιατρικής. Θεσσαλονίκη 4-7 Νοεμβρίου 2010

[4] Ν. Γ. Κόϊου, «Γονιδιακή θεραπεία στα γενετική κύτταρα. Βιοηθική επισκόπηση», *Πνευματική Διακονία*, τεύχ. 10, 2011, σελ.: 40

[5] Ν. Γ. Κόϊου, «Γονιδιακή θεραπεία στα γενετική κύτταρα. Βιοηθική επισκόπηση», *Πνευματική Διακονία*, τεύχ. 10, 2011, σελ.: 40

[6] Πρωτ. Β. Καλλιακμάνη, «Βιοηθική και κοινωνική προσέγγιση των ορίων της ιατρικής», εισήγηση σε στρογγυλό τραπέζι του 23ου Ιατρικού Συνεδρίου Ενόπλων Δυνάμεων με γενικό θέμα: Δεοντολογία της Ιατρικής. Θεσσαλονίκη 4-7 Νοεμβρίου 2010

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ.

Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτουσία δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)